Gemeente Wijchen

Speelruimtebeleid Wijchen

Wijchen, 10 maart 2016

Inhoudsopgave

1. Inleiding ... 3
1.1 Aanleiding ... 3
1.2 Doel van de nota ... 3
1.3 Opbouw van de beleidsnota ... 4
1.4 Begripsbepaling ... 4
2. Uitgangspunten buiten spelen ... 6
2.1 Indeling speelruimte ... 6
2.2 Informele en formele speelruimte ... 6
3. Kaders ... 8
3.1 Wettelijke kaders ... 8
3.2 Interne kaders gemeente Wijchen ... 10
3.3 Financieel kader ... 10
3.3.1 Budgetten 2007 t/m 2015 ... 10
3.3.2 Huidige budgetten vanaf 2016 ... 11
4. Visie en beleid ... 13
4.1 De Wijchense visie op buiten spelen ... 13
4.1.1 Spelen in de openbare ruimte ... 13
4.1.2 Openbare schoolpleinen ... 13
4.1.3 Ontmoeten in de openbare ruimte ... 14
4.2 Beleidskaders ... 15
5. Kwantitatief niveau speelvoorzieningen ... 17
5.1 Omvang van de speelruimte ... 17
5.1.1 De berekening van de reservering van speelruimte ... 17
5.1.2 Bestemmingsplan ... 17
5.2 Richtlijn formele speelplekken ... 17
5.3 Bereikbaarheid ... 18
5.4 Bestemmingsplan ... 18
5.5 Samenvatting ... 19
6. Kwalitatief niveau van speelvoorzieningen ... 20
6.1 Inrichting van informele speelplekken ... 20
6.2 Inrichting van formele speelplekken ... 20
6.3 Overige inrichtingselementen ... 21
7. Communicatie en participatie ... 22
7.1 Meedenken in de buurt ... 22
7.2 Bewonersinitiatieven ... 22
8. Beheer en onderhoud speeltoestellen ... 24
8.1 Keuze speelvoorzieningen ... 24

8.2 Toepassen typen ondergronden 24
8.3 Stadaard Programma van Eisen 24
9. Realisatie en financiële gevolgen..... 25
9.1 Voorstel beleidsuitvoering 25
9.2 Financiële gevolgen 27

Bijlage: Aanvulling speelruimtebeleid 2015-2025 betreffende sportvoorzieningen voor de leeftijdsgroep 12-19 jaar.

1. Inleiding

Spelen is belangrijk voor de geestelijke en lichamelijke ontwikkeling van de opgroeiende jeugd. Door te spelen verkent het kind zijn omgeving. Het ontmoet andere kinderen en volwassenen en het ontdekt allerlei materialen, structuren en situaties. Het leren omgaan met al deze dingen is een belangrijk onderdeel voor de geestelijke en lichamelijke ontwikkeling. In het latere leven is dit een voorwaarde voor het ontwikkelen van waarneming, denken, problemen oplossen en het geheugen. Het kind leert door het spelen met andere kinderen grenzen te verleggen. Hierdoor bouwt hij zelfvertrouwen op. Dit zelfvertrouwen is weer belangrijk voor het leggen van sociale contacten. Spelen draagt ook bij aan het ontwikkelen van de motoriek, aan de lichamelijke fitheid en welzijnsgevoel van een kind en het draagt bij aan het verminderen van gezondheidsklachten. Deze aspecten worden bijeen gebracht in het gezegde, dat een gezonde geest in een gezond lichaam huist.

1.1 Aanleiding

In 2016 heeft de gemeenteraad ingestemd met het speelruimtebeleid met het doel een vastgesteld speelruimtebeleid te hebben gebaseerd op een samenhangende visie op speelruimte (aanleg, (her-) inrichting, beheer, onderhoud en vervanging van de speelvoorzieningen). Met het beleid is ingespeeld op de behoeften van de bevolking en de gebruikers.

Nu is er behoefte om te kijken of het aanbod nog steeds actueel is en aansluit op de vraag, bevolkingsontwikkelingen, speelruimte-trends en ontwikkelingen binnen de gemeente zoals het Strategisch Kompas, GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) en vergroening. Naast de hierboven beschreven ontwikkelingen wordt er gekeken of het nog past binnen de huidige budgetten voor onderhoud en vervanging.

1.2 Doel van de nota

Kinderen en jongeren zijn een belangrijke gebruikersgroep van de openbare ruimte. De omgeving waarin zij opgroeien is van invloed op hun latere sociale en lichamelijke ontwikkeling. Een goede omgeving om buiten te spelen en bewegen is niet alleen belangrijk voor hen, maar ook voor het algemeen belang.

Door de kinderaantallen en de speelruimte te monitoren blijft het aanbod afgestemd op de behoefte van de verschillende doelgroepen. Dit zorgt voor behoud van drie kernkwaliteiten:

1) Een goede spreiding van speelruimte. Dit houdt de speelruimte bereikbaar ook als het kinderaantal afneemt of verschuiving optreedt in leeftijdsgroepen.
2) Een goede inrichting van speelruimte. Dit houdt de speelruimte aantrekkelijk en zorgt voor goed gebruik en meer kans op samen spelen.
3) Een goed onderhoud van speelruimte. Dit houdt de speelruimte veilig, heel en schoon, wat bijdraagt aan goed gebruik en het imago van de kern of wijk.

Doelstelling van deze herijking is om de speelruimte afgestemd te houden op de doelgroepen en op actueel beleid.

In voorliggende beleidsnota wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Welke visie heeft de gemeente Wijchen als het gaat om speelruimtes?
- Wat zijn de kaders en uitgangspunten voor het hebben, wijzigen of uitbreiden van speelruimtes?
- Welk speelareaal en streefbeeld is haalbaar uitgaande van de beschikbare budgetten voor vervanging en onderhoud van speelvoorzieningen?
- Hoe betrekken we de 10 schoolpleinen bij de openbare speelruimte?

- Welke mogelijkheden voor burgerparticipatie zijn er voor speelvoorzieningen?

1.3 Opbouw van de beleidsnota

In hoofdstuk 2 van deze nota worden de uitgangspunten van buiten spelen weergegeven. Hoofdstuk 3 geeft de (wettelijke) kaders en de raakvlakken met andere beleidsterreinen in beeld.
Hiermee wordt de samenhang van de openbare ruimte en het gebruik ervan bewaakt.
In hoofdstuk 4 is de visie verwoord ten aanzien speelruimtes in de gemeente Wijchen. Om de visie concreet te maken zijn aan de hand van uitgangspunten beleidskaders opgesteld. Deze kaders dienen als toetsingskader bij de planning, inrichting en het beheer van openbare speelruimtes.
In hoofdstuk 5 worden de kwalitatieve normen geformuleerd. In hoofdstuk 6 wordt weergegeven aan welke kwaliteiten de ruimte moet voldoen. Hoofdstuk 7 gaat over communicatie en participatie: hoe wordt de buurt betrokken bij de inrichting van de openbare ruimte om te spelen, bewegen en ontmoeten. Hoofdstuk 8 geeft het beheer en onderhoud speelvoorzieningen weer. In hoofdstuk 9 wordt de beleidsuitvoering weergeven. Hierbij zijn tevens de financiën in beeld gebracht.

1.4 Begripsbepaling

Speelvoorziening
Dit is een verzamelnaam voor speelaanleidingen, speelelementen, speelgelegenheden, ontmoetingsplaatsen voor jongeren, en sport- en speelplaatsen die worden aangelegd in de openbare ruimte. Een speelvoorziening is speciaal ingericht voor kinderen, jeugd en jongeren tot 19 jaar. Deze doelgroepen kunnen zich hier op een veilige manier in een gevarieerde uitdagende omgeving lichamelijk, sociaal en geestelijk ontwikkelen door middel van spelen, sporten en ontmoeten.

Speelaanleiding
Hiermee worden alle objecten bedoeld die niet specifiek voor het spelen, ontmoeten, of sporten zijn geplaatst, maar wel een scala aan spelmogelijkheden bieden in de (in)formele speelruimte.

(Speel)toestel
Dit is een voorziening in de formele speelruimte die specifiek geplaatst is voor het spelen, sporten of ontmoeten.

Openbare ruimte
Onder openbare ruimte wordt verstaan de niet uitgegeven bebouwde ruimte. Hieronder vallen plantsoenen, parken, parkeerplaatsen, openbare speelplekken, en trottoirs.

Doelgroep
De doelgroep van het speelruimtebeleid wordt bepaald door degenen die van de openbare informele en formele speelruimte gebruik maken. Je kunt stellen dat kinderen zodra ze kunnen lopen, tot aan kinderen van een jaar of 19 gebruik maken van speelruimte. De scheidslijnen zijn niet haarscherp, maar bij de beoordeling van de speelruimte wordt uitgegaan van onderstaande indeling in leeftijdscategorieën.

- *Het hele jonge kind (0-5 jaar)*
  Voor het jonge kind tot drie jaar (peuter) is de speelplek een plaats waar het onder begeleiding van een oudere veilig kan spelen. Het alleen en zelfstandig spelen gebeurt in een besloten omgeving, bijvoorbeeld in huis of in de tuin. Als de kinderen naar de basisschool gaan (kleuter) worden ze langzaamaan zelfstandiger en mogen ze meer de omgeving gaan verkennen. Dat gebeurt eerst dicht bij huis, zodat ouders toezicht hebben, en later verder de straat in om nieuwe speelmogelijkheden te verkennen.

- *Het basisschoolkind (6-12 jaar)*
  De kinderen in de leeftijd van groep 3 tot en met 8 van de basisschool gaan steeds meer op ontdekkingstocht en doen dat ook steeds meer in groepsverband. Basisschoolkinderen van de onderbouw mogen vaak nog niet een drukke weg oversteken en blijven dichter bij huis. Vanaf een jaar of 8 gaan ze verder de hele wijk in.

- *De jongeren (13-19 jaar)*
  Eenmaal op het voortgezet onderwijs treedt er vaak een gedragsverandering op bij kinderen. Deze groep blijkt de openbare speelruimte te gebruiken als verzamelplek, voor ontmoeting (hangplek) en om te sporten. Ze verplaatsen zich zelfstandig over het hele dorp.

2. Uitgangspunten buiten spelen

De buitenruimte is een essentieel deel van de leefwereld van kinderen, jeugdigen en jongeren. Buiten komen ze andere hindernissen, uitdagingen en verrassingen tegen dan binnen en moeten ze reageren op onverwachte situaties. Buiten komen ze leeftijdsgenoten tegen. Buitenspelen geeft kinderen en jongeren voortdurend prikkels waardoor ze zich fysiek, sociaal-emotioneel en verstandelijk sterk ontwikkelen.

2.1 Belang van speelruimte

Wat is er natuurlijker dan spelen? Spelen is onlosmakelijk verbonden met leven, welzijn, het functioneren als individu, en met het functioneren als lid van een groep. Bijna iedereen zal onderkennen dat er ruimte moet zijn om te spelen en te bewegen. Jeugdigen hebben recht op speelruimte.
Spelen is belangrijk voor de ontplooiing van de opgroeiende jeugd en belangrijk voor zijn geestelijke en lichamelijke ontwikkeling. Door te spelen verkent het jonge kind zijn omgeving. Het ontmoet andere kinderen, jeugdigen, jongeren, volwassenen, en ontdekt allerlei materialen, allerlei mogelijkheden, structuren en situaties. Dit alles is onderdeel van het ontwikkelen van zijn geestelijke en lichamelijke vermogens. Het omgaan met de voorwerpen en situaties in zijn omgeving is een belangrijke voorwaarde voor de latere ontwikkeling van de waarneming, het denken, het probleem oplossen, en het geheugen. Door tijdens het spelen grenzen te verleggen, leert het jonge kind, het basisschoolkind, en de jongere meer zelfvertrouwen in zichzelf te hebben. Zelfvertrouwen is weer belangrijk voor het leggen van sociale contacten.
Kinderen zijn een belangrijke gebruikersgroep van de openbare ruimte. De omgeving waarin zij opgroeien is van invloed op hun latere sociale en lichamelijke ontwikkeling. Een goede omgeving om buiten te spelen en te bewegen is niet alleen belangrijk voor kinderen, maar ook voor het algemeen belang. Een omgeving met spelende kinderen is levendig. Er zijn vaker en meer mensen op straat waardoor de sociale veiligheid verbetert. Buiten spelende kinderen dragen ook bij aan het ontstaan en behoud van een sociaal netwerk in de buurt, niet alleen tussen de kinderen maar ook tussen ouders. Dit creëert een zekere stabiliteit in de buurt, wat eraan kan bijdragen dat mensen er langer willen blijven wonen. Immers een plek die goed is voor kinderen is een goede plek voor iedereen. Dit wordt enigszins tegengesproken door meldingen van overlast. Soms lijkt het alsof een simpele wipkip al tot overlastmeldingen leidt. Een aantrekkelijke woon- en leefomgeving ontstaat daarom alleen als er door alle betrokkenen bij de openbare ruimte wordt samengewerkt.

2.2 Informele en formele speelruimte

Met informele speelruimte wordt de ruimte aangeduid waar de jeugd leeft, woont en kan spelen, zoals de straat, de stoep, het plantsoen en bossen, waar geen specifieke speeltoestellen staan.

Met formele speelruimte wordt de ruimte aangeduid die specifiek en exclusief is ingericht voor de speelfunctie (de speelplaatsen met toestellen). Ook de natuurlijke speelruimte (een plek die is ingericht met natuurlijke elementen, waar kinderen kunnen ravotten, klimmen, klauteren, onderzoeken en zelf een spel kunnen bedenken) valt hieronder.

Informele speelruimte
Kwaliteit van de verblijfsruimte:
De openbare ruimte van onze gemeente is op de meeste plekken geschikt voor kinderen en jeugdigen en biedt voldoende ruimte om buiten te spelen. De wijken zijn vrij groen met ruimte voor grasveldjes en pleintjes. Ook zijn er voldoende parkjes die een functie hebben voor kinderen uit een groter gebied. In de woonbuurten waar de meeste kinderen wonen staan voornamelijk gezinswoningen met een eigen achtertuin en meestal ook een voortuin. De

binnen-buitenrelatie voor kinderen is dus goed. Vooral voor kleinere kinderen is deze overgang van verblijven tussen de voordeuren de openbare ruimte belangrijk in het leerproces.

Jongeren:
Jongeren ouder dan 12 jaar zijn heel erg gericht op sociale contacten. De behoefte aan speelplaatsen neemt snel af maar ruimte om elkaar te ontmoeten is des te belangrijker. Hierbij is een goede balans nodig tussen sociale controle en beschutting. De jongeren willen niet voortdurend worden gecontroleerd en omwonenden willen geen overlast van jongeren.

Formele speelruimte
In woonwijken die vanaf de jaren '60 zijn gebouwd is in de stedenbouwkundige opbouw rekening gehouden met speelruimte voor kinderen. Vanaf de jaren '80 was het hebben van speeltoestellen in de openbare ruimte een must en schoten de speelplaatsen die aan vastgestelde eisen voldeden als paddenstoelen uit grond. Beheer- en vervangingskosten waren in die tijd nog geen item waardoor een overdaad aan faciliteiten ontstond. De afgelopen jaren is het hebben van speelplaatsen meer afgestemd op normering en het aantal kinderen in de betreffende buurt. Vervanging van een afgeschreven of versleten speelplaats is daardoor geen vanzelfsprekendheid meer. Nieuwe speelplaatsen worden in de regel alleen bij nieuwbouw- of inbreidingsplannen gerealiseerd. De belangrijkste doelgroep voor formele speelruimte zijn kinderen van 0 tot 12 jaar. Kinderen op de basisschool hebben in alle opzichten de meeste behoefte aan speelplaatsen in de openbare ruimte.
Bij de keuze voor formele speelruimte kan rekening worden gehouden met de beschikbaarheid van speelruimte 'op straat of in het openbare groen'. Veelal kan in een wijk of buurt worden volstaan met één veilig te bereiken speelplaats voor schoolkinderen op een centrale plek. In wijken waar minder informele speelruimte aanwezig is moet meer aandacht zijn voor gefaciliteerde speelplaatsen. Hierbij is kwaliteit belangrijker dan kwantiteit oftewel het is beter om één goede (natuurlijke) speelplaats met veel speelaanleidingen te hebben dan in elke straat een wipkip of duikelrekje.
De ervaring leert dat verblijfsruimte voor jeugdigen (12-19 jaar) moeilijk valt te faciliteren en te sturen. Groepssamenstelling en ontmoetingslocaties, ook vaak hangplekken genoemd, wijzigen voortdurend. Beschikbaarheid van goede buitensportmogelijkheden en maatschappelijke begeleiding hebben de voorkeur boven inrichten van speelplaatsen voor jongeren.

Schoolpleinen:
Naast openbare speelplaatsen is er bij basisscholen ook speelruimte op het schoolterrein beschikbaar. Bij 10 basisscholen zijn deze schoolpleinen na schooltijd openbaar toegankelijk. Het schoolplein is onderdeel van de brede school en heeft daarmee een functie voor de wijk, ook na schooltijd. Hierover zijn afspraken gemaakt met het schoolbestuur en is dit geformaliseerd door middel van een overeenkomst.

3. Kaders

3.1 Wettelijke kaders

Publiekrecht

Recht op spelen
Kinderen, jeugdigen en jongeren (de doelgroep) hebben recht op speelruimte. Er is (nog) geen expliciete wet die overheden verplicht om speelplekken aan te leggen. Wel is er het verdrag inzake de rechten van het kind dat werd aangenomen door de Verenigde Naties op 20 november 1989. Het omvat alle kinderrechten, geldt wereldwijd en heeft dezelfde kracht als een wet in Nederland. Dit verdrag voor de internationale rechten van het kind (IRVK) is onderdeel van de Nederlandse rechtsorde door de bekrachtiging per maart 1995.
Het verdrag is eigenlijk een contract tussen de overheden en hun minderjarige bevolking. Het is de plicht van elke overheid om daarmee rekening te houden.
"Lid 1 van Artikel 31 verdrag IRVK ; De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op rust en vrije tijd, op deelneming aan spel en recreatieve bezigheden passend bij de leeftijd van het kind, en op vrije deelneming aan het culturele en artistieke leven".

Ontwerpwet buitenspeelruimte
In 2002 dient de fractie van de SP in de Tweede Kamer een nieuw voorstel voor een Wet Buitenspeelruimte in. Het commentaar van de Raad van State, dat regeling per wet niet past bij decentralisatie en deregulering, werd door een meerderheid in de Kamer omarmd. Daarmee is de uitvoering van IRVK artikel 31 definitief een taak van de Gemeente. Bij latere beantwoording vragen vanuit de Kamer blijft dit het standpunt van het Rijk.

Spelen bij wet, de 3% norm
Door de SP (Mw. Agnes Kant) is in 2003 een initiatiefwet ingediend over buitenspeelruimte. Dit initiatief heeft echter niet geleid tot een wet omdat er geen duidelijke definitie voor 'speelruimte' kan worden gegeven. Het indienen van de initiatiefwet met daarin de zogenoemde 3%-norm was voor minister Dekker (VROM) wel de aanleiding om in 2006 een beleidsbrief rond te sturen aan de Nederlandse gemeenten. In deze brief wordt de zorg van de regering uitgesproken over het feit dat de kinderen ogenschijnlijk minder buitenspelen en dat dit onder andere zou komen doordat er een tekort aan speelruimte en ontwikkelingsmogelijkheden is. Er is een richtgetal genoemd van 3% van nieuwe uitleglocaties als reservering voor buitenspeelruimte. De 3% richtlijn is door de NUSO (Landelijke non-profit organisatie voor speeltuinwerk en jeugdrecreatie) ontwikkeld in samenwerking met Nationaal Jeugdfonds Jantje Beton. De gemeenten werden door het ministerie van VROM alsnog verzocht invulling te geven aan deze 3%-norm, met als aandachtspunt de verantwoordelijkheid voor een integrale ruimtelijke ontwikkeling. De feitelijke inrichting van de openbare ruimte is een zaak van gemeenten zelf. Daar is immers de kennis aanwezig over de lokale behoeften, knelpunten en mogelijkheden.

Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS)
Met betrekking tot spelen is het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen (WAS) momenteel de enige wettelijke bepaling. Op 3 september 1996 is deze algemene maatregel van bestuur vastgesteld.
Het WAS bepaalt dat een speeltoestel zodanig is ontworpen, vervaardigd en geplaatst dat het bij redelijkerwijs te verwachten gebruik geen gevaar opleveren voor de veiligheid of de gezondheid van de mens. Degene die een speeltoestel voorhanden heeft zorgt ervoor dat het zodanig beheerd wordt dat er bij gebruik geen gevaar ontstaat. Het warenwetbesluit is van toepassing voor toestellen die niet bestemd zijn voor de particuliere markt maar voor openbare gelegenheden. Er is sprake van particulier gebruik indien het speeltoestel uitsluitend in de sfeer van de particuliere huishouding wordt gebruikt, waar toezicht van overheidswege inbreuk op de zuivere privésfeer zou betekenen. Speeltoestellen van scholen, kinderdagverblijven en van niet vrij toegankelijke inrichtingen vallen dus ook onder het warenwetbesluit. De reikwijdte

van het Warenwetbesluit is in de loop der jaren uitgebreid met inrichtingen ten behoeve van bungy-jumpen, air diving, abseilen en tokkelen, en later ook met watertoestellen, inclusief waterglijbanen. Al deze objecten moeten, evenals speeltoestellen die zijn gebouwd na 26 maart 1997, worden gecertificeerd door één van de keuringsinstellingen die de overheid heeft aangewezen. Vervolgnotities op de WAS zijn;
- Reikwijdte notitie WAS (2007) van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Deze notitie bevat criteria voor het bepalen of een inrichting bestemd voor vermaak of ontspanning wel of niet onder het WAS valt.
- Factsheet "Spelen in bossen" (2008) van de Voedsel en Waren Autoriteit.
Dit factsheet is een praktische aanvulling op de Reikwijdtenotitie en bevat criteria wanneer een speelelement in speelnatuur een speelaanleiding of een speeltoestel is.
- Brief Minister VWS d.d. 4 juli 2012-11-15
Met deze brief aan de Tweede Kamer, kenmerk VGP/3120509, biedt de Minister twee evaluatierapporten aan over aangewezen keuringsinstellingen en het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen. Onder meer wordt het voornemen aangegeven om het bijhouden van een logboek niet langer te verplichten: "Het is aan de ondernemer zelf om ervoor te zorgen en op praktische wijze aantoonbaar te maken dat het toestel zodanig is geïnstalleerd, gemonteerd, geïnspecteerd en onderhouden dat het toestel veilig is voor de gebruiker."

Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
Deze wet brengt de vergunningsplicht uit hoofde van diverse wetten op het gebied van Ruimtelijke Ordening, Bouwen en Milieu samen tot één vergunning.

Besluit omgevingsrecht
Voor speeltoestellen, niet bedoeld voor uitsluitend gebruik in de privé-sfeer, geldt dat plaatsing daarvan vergunningsvrij is indien:

- ze niet hoger zijn dan 4 m;
- de geldende planologische regelgeving er niet aan in de weg staat.

Bestemmingsplan
De locatie van speelplaatsen en de plaatsing van speeltoestellen kan gezien de effecten op de omgeving van aanzienlijke planologische betekenis zijn. Om die reden is het van belang dat inpassing van speelplaatsen in het bestemmingsplan geregeld zijn.

Privaatrecht

Burgerlijk Wetboek
Het privaat recht dat van toepassing kan zijn op speeltoestellen vloeit voort uit het Burgerlijk Wetboek.
- In artikelen 6:162- t/m 169 benoemt de "onrechtmatige daad" en de "aansprakelijkheid" die daar uit voort kan vloeien. Binnen deze artikelen wordt tevens de aansprakelijkheid voor het gedrag van minderjarigen geregeld.
- Artikelen 6:174; De bezitter van een gebrekkige opstal, waardoor gevaar ontstaat voor personen of zaken, heeft een verhoogde aansprakelijkheid indien het gevaar zich verwezenlijkt.
- Artikelen 6:185 t/m 193; Deze artikelen regelen dat de producent aansprakelijk is voor schade veroorzaakt door een gebrek in zijn product. Zijn aansprakelijkheid wordt verminderd indien aannemelijk is dat het gebrek dat de schade heeft veroorzaakt, niet bestond op het tijdstip waarop hij het product in het verkeer heeft gebracht, dan wel dat dit gebrek later is ontstaan.

Europese veiligheidsvoorschriften
Voor speeltoestellen voor openbaar gebruik gelden gedetailleerde Europese veiligheidsvoorschriften bij ontwerp, fabricage, aanleg, montage en beheer. Deze zijn bekend met de aanduiding: EN/NEN 1176 & 1177.

3.2 Interne kaders gemeente Wijchen

Deze paragraaf geeft antwoord op vragen als: Wat zijn de raakvlakken van speelruimtebeleid met andere beleidsterreinen? Wat zijn de eventuele kaders waarbinnen het speelruimte beleid zich bevindt?

Gemeentelijke Coalitieakkoord 2014-2018
Onder de titel "Anders denken, samen doen" lezen we: "Wij willen met een thematische en op de wijk gerichte aanpak het leefklimaat en de betrokkenheid in de wijken samen met de inwoners en de leefbaarheidsgroepen verbeteren. Wij nemen samen met onze partners even het voortouw, maar we verwachten wel dat de inwoners 'het stokje overnemen' en vooral ook zelf met initiatieven komen. Daarnaast zorgen we samen, met de financieel beschikbare middelen, voor behoud van voldoende voorzieningen. Te denken valt aan dorpshuizen, (brede) scholen, speeltuintjes en jongerenontmoetingsplekken".

GGD
Uit de kindermonitor gemeente Wijchen 2013/2014, uitgevoerd door de GGD, blijkt dat het grootste deel van de ouders de buurt waar men woont kindvriendelijk of zelfs zeer kindvriendelijk vindt. 11% vindt de buurt niet zo kindvriendelijk en 2% noemt het helemaal niet kindvriendelijk. Op de vraag of er speelmogelijkheden zijn in een openbare speeltuin of veldje antwoordt 97% dat dit wel in de omgeving aanwezig is. Zowel qua kindvriendelijkheid als qua voldoende speelmogelijkheden in de buurt scoort Wijchen het gunstigst van alle gemeenten in de regio Nijmegen. Een te beperkte aanwezigheid van speelplekken in de buurt wordt slechts door 9% van de ouders in de gemeente Wijchen genoemd.

Overige beleidsterreinen
Behalve de hierboven genoemde terreinen waarmee speelruimtebeleid raakvlakken heeft, hebben de navolgende sectoren nog direct of indirect te maken de volgende sectoren:

- Onderwijs: buitenspelen stimuleert de ontwikkeling van kinderen en is daarmee een belangrijke ondersteuning van onderwijs;
- Ouderenbeleid: net als kinderen brengen ook ouderen veel tijd door in hun directe omgeving. Een prettige buitenruimte die veilig en toegankelijk is, is een relevant thema voor het ouderenbeleid;
- Verkeer: verkeersveiligheid in woonbuurten is een voorwaarde om buiten te spelen. Speelvoorzieningen hebben alleen zin als deze voor de jeugd veilig en bereikbaar zijn;
- Ruimtelijke ordening: buitenspeelruimte hoort een vaste plek te hebben in alle plannen voor ruimtelijk ordening (3% norm).

3.3 Financieel kader

3.3.1 Budgetten 2007 t/m 2015

In 2007 heeft de raad de speelruimtenota "buitenspelen in Wijchen" vastgesteld. Vervolgens is bij de kadernota 2008 een budget beschikbaar gesteld voor een adequaat speelvoorzieningenniveau voor kinderen van 0 tot 19 jaar (realisatie streefbeeld en verwerken vervangingsachterstand).

Dit komt neer op de volgende jaarlijkse budgetten tot 2016:

Budget	2007	2008	2009	2010	2011
Realisatie streefbeeld (totaal € 400.000,-)	€ 0,-	€ 60.000,-	€ 100.000,-	€ 40.000,-	€ 40.000,-
Onderhoud structureel	€ 83.452,-	€ 83.452,-	€ 83.452,-	€ 83.452,-	€ 83.452,-
Vervanging speeltoestellen (structureel)	€ 22.187,-	€ 22.187,-	€ 22.187,-	€ 22.187,-	€ 22.187,-
Verwerken vervangings-achterstand (totaal € 350.000,)	€ 0,-	€ 70.000,-	€ 70.000,-	€ 35.000,-	€ 35.000,-

Budget	2012	2013	2014	2015
Realisatie streefbeeld (totaal € 400.000,-)	€ 40.000,-	€ 40.000,-	€ 40.000,-	€ 40.000,-
Onderhoud structureel	€ 83.452,-	€ 83.452,-	€ 83.452,-	€ 83.452,-
Vervanging speel-toestellen (structureel)	€ 22.187,-	€ 22.187,-	€ 22.187,-	€ 22.187,-
Verwerken vervangingsachterstand (totaal € 350.000,-)	€ 35.000,-	€ 35.000,-	€ 35.000,-	€ 35.000,-

De raad heeft er bij de kadernota 2008 voor gekozen om naast het budget voor het wegwerken van de vervangingsachterstand (in totaal € 350.000,- éénmalig) het vervangingsbudget niet structureel te verhogen waardoor er een vervangingsachterstand is ontstaan.

In 2009 heeft de raad besloten, vanwege bezuinigingen, het resterend toegekende extra vervangingsbudget (verwerken vervangingsachterstand) en budget voor de realisatie voor het streefbeeld te spreiden over 6 in plaats van 3 jaar.

3.3.2 Huidige budgetten vanaf 2016

De budgetten zien er vanaf 2016 als volgt uit:

Huidig budget	**Vervanging**	**onderhoud**
Werk derden		€ 27.337,-
Vervangingen	€ 22.187,-	
Onderhoud		€ 47.925,-
Schade/ vandalisme		€ 8.190,-
Totaal	**€ 22.187,-**	**€ 83.452,-**

Regulier onderhoud
Het in de begroting opgenomen onderhoudsbudget van € 83.452,- is voldoende om het huidige areaal speeltoestellen te onderhouden. Uit de quickscan die in 2015 is uitgevoerd door ingenieursbureau OBB is aangeven dat we structureel € 66.474,- (exclusief de technische inspecties door derden van € 5.500,-) nodig hebben. Regulier onderhoud en inspecties zijn vaste kosten die zijn gebonden aan Europese regels. Alleen met het aantal speelplaatsen en toestellen kan kostenbeheersing plaatsvinden.
Vervanging speeltoestellen

Het jaarlijkse vervangingsbudget voor speeltoestellen is vanaf 2016 € 22.187,-. Op grond van afschrijvingstermijnen, berekend door ingenieursbureau OBB, is gebleken dat in de periode tot 2024 fors moet worden geïnvesteerd in vervanging van speeltoestellen.
Er is een achterstand in vervanging van 157 toestellen (24%). Dit komt door een piek in de vervangingscyclus die is ontstaan omdat in de periode vanaf 2008 in verhouding veel speeltoestellen zijn geplaatst. Daarnaast komt dit doordat de raad bij de kadernota 2008 ervoor heeft gekozen om naast het budget voor het wegwerken van de vervangingsachterstand (in totaal € 350.000,- éénmalig) het vervangingsbudget niet structureel te verhogen.

Voor de noodzakelijke vervanging van afgeschreven speelvoorzieningen zou de komende 10 jaar jaarlijks een gemiddeld bedrag van € 149.750,- nodig zijn. Hierin wordt een duidelijk knelpunt waargenomen omdat het beschikbare budget aanmerkelijk lager is. Hoe we hier de komende beleidsperiode mee om willen gaan wordt in hoofdstuk 9 weergegeven.

4: Visie en beleid

Het vertrekpunt voor speelbeleid begint met een heldere visie op het spelen in de openbare ruimte. Een duidelijke visie op spelen in de openbare ruimte is belangrijk om het speelbeleid handen en voeten te kunnen geven.

In dit hoofdstuk gaan we in op de Wijchense visie op buiten spelen.

4.1 De Wijchense visie op buiten spelen

Onze visie op het speelruimtebeleid als volgt:

4.1.1 Spelen in de openbare ruimte

Kinderen zijn volwaardige medegebruikers van de openbare ruimte. Er moet voldoende ruimte en mogelijkheid zijn om te spelen en te bewegen, omdat spelen en sporten bijdragen aan een evenwichtige ontwikkeling van het kind, zowel op sociaal als op lichamelijk vlak. Het speelruimtebeleid richt zich op kinderen in de leeftijd van 0 tot 19 jaar. Informele speelruimte en speelaanleidingen zijn belangrijk. Bij onvoldoende geschikte informele speelruimte zal formele speelruimte gecreëerd moeten worden. De speelruimte moet veilig zijn. Er wordt gestreefd naar zoveel mogelijk speelvoorzieningen die uitdagend zijn voor lichaam en geest.
In de visie komt een aantal zaken naar voren die in de volgende hoofdstukken uitgewerkt worden. Het gaat om: richtlijn formele speelruimte, veiligheid speelruimte, participatie van bewoners en randvoorwaarden.

4.1.2 Openbare schoolpleinen

De speelvoorzieningen bij basisscholen vormen vaak een belangrijk deel van de speelruimte. Voor, tijdens en na schooltijd wordt er veel gespeeld en de weg er naartoe is goed bekend. In gemeente Wijchen zijn rondom de meeste schoolpleinen hekken geplaatst, om vandalisme te voorkomen. Hierdoor is het schoolplein na schooltijd gesloten. We vinden het wenselijk om daar waar nodig en mogelijk de speelruimte bij scholen te betrekken in het openbare speelvoorzieningennetwerk. Het openbaar maken van schoolpleinen levert een meerwaarde op voor de scholen, buurten en gemeente. Hierdoor worden het aantrekkelijke speelplekken voor de buurt, is er de garantie op veilige speeltoestellen op het schoolpleinen, zijn er meer speelmogelijkheden voor brede school activiteiten enz.

We hebben een aantal voorwaarden opgesteld op basis waarvan een schoolplein openbaar kan worden, te weten:

- Aanwezigheid buitenschoolse opvang is een pré;
- Het schoolplein moet meer ruimte bieden voor spelen dan de omgeving;
- School dient in een woonomgeving te staan;
- Sociale veiligheid dient gewaarborgd te zijn.

Er hebben inmiddels gesprekken plaats gevonden met samenwerkingsstichting Kans & Kleur over het openstellen van schoolpleinen. Aan de hand van de voorwaarden komen 10 schoolpleinen in aanmerking, te weten:

Basisscholen	
1. St. Jan Baptist	6. Trinoom (dependance)
2. Wingerd	7. Trinoom
3. Paulusschool	8. 't Palet
4. Speelhoeve	9. De Buizerd
5. Paschalisschool	10. De Boskriek

Deze schoolpleinen zullen worden opengesteld waarbij de gemeente met samenwerkings-stichting Kans & Kleur een overeenkomst aangaat om de verantwoordelijkheden te regelen.

Uitgangspunt is dat de kosten voor het beheer, onderhoud en de inspecties bij MFA's bij de gemeente en het beheer, onderhoud en de inspecties bij scholen niet zijnde MFA's bij samenwerkingsstichting Kans & Kleur komt te liggen.

In het geval een speeltoestel vervangen moet worden, heeft samenwerkingsstichting Kans & Kleur een inspanningsverplichting om het benodigde vervangingsbudget (incl. plaatsingskosten en eventuele aanpassing van de ondergrond) voor de 10 openbare schoolpleinen bijeen te krijgen door middel van acties/fondsenwerving, sponsorlopen etc.
Dit past prima binnen het gemeentelijk beleid waarbij we een terugtredende en vooral faciliterende en stimulerende gemeente willen zijn, met grote invloed en eigen verantwoordelijkheid van inwoners. Hierbij benutten we de kracht van de samenleving.

Mocht het benodigde vervangingsbedrag niet toereikend zijn, dan kan de bij de gemeente ingestelde reserve "vervangen speeltoestellen openbare schoolpleinen" worden aangesproken.

4.1.3 Ontmoeten in de openbare ruimte

Niet alleen voor kinderen is het belangrijk dat er voldoende geschikte buitenruimte beschikbaar is. Ook jongeren zijn belangrijke gebruikers van de openbare ruimte. Hoewel ze tegenwoordig minder tijd buiten doorbrengen dan enkele decennia geleden, blijft elkaar ontmoeten in de buitenruimte een belangrijke bezigheid voor jongeren. Dat blijkt onder andere wel uit het aantal groepen op straat in heel Wijchen.

Wanneer jongeren buiten zijn, hangen ze vaak wat rond. Rondhangen met groepen of groepjes vrienden, samen kletsen en langs winkels slenteren zijn bij uitstek sociale activiteiten. Meestal komen jongeren samen voor de gezelligheid, soms uit verveling en soms ook om gewoon thuis weg te zijn. Een beetje stoer doen, gezien willen worden, zich afzetten tegen volwassenen: het hoort allemaal bij de ontwikkeling van de jeugd. Naast rondhangen speelt deze leeftijdsgroep ook nog buiten, een potje voetballen, skaten of basketballen. Aandacht hiervoor is belangrijk voor de lichamelijke en sociale ontwikkeling van de jeugd. De laatste jaren proberen we een JOP te combineren met een sportveld of activiteit. Doel is jongeren uit te nodigen tot beweging.
Het is van belang om ook rekening te houden met de oudere jeugd in de openbare ruimte. Dit kan door te zorgen voor voldoende formele en informele ontmoetingsplekken en voldoende sport- en speelruimte voor deze leeftijdsgroep te realiseren. Het gaat hierbij om informele plekken (bankjes, grasvelden) en formele ontmoetingsplekken (een JOP, een skatebaan enz.).

Met name bij nieuwe woonwijken of herinrichting van bestaande wijken dient voldoende ruimte gereserveerd te worden voor (formele) ontmoetingsruimte voor jongeren.

Bij de keuze voor de voorzieningen betrekken we de jeugd om de bruikbaarheid en hun verantwoordelijkheid hiervoor te vergroten. Wanneer wij rekening houden met deze jongerencultuur wordt de leefbaarheid in de wijk vergroot. Uiteraard worden de omwonenden betrokken bij de keuze voor de locatie van een formele ontmoetingsplek. Zoals alle gebruikers van de openbare ruimte moeten jongeren zich ook aan een aantal afspraken houden. Daarom is er een aantal regels die we met bewoners en jongeren afspreken. Hier gaan we uit van een aantal standaardregels die passen bij de APV van de gemeente.

4.2 Beleidskaders

Op grond van bovenstaande visie zijn de navolgende beleidskaders van toepassing:

- De gemeente hanteert de speelruimtenorm, zoals omschreven in hoofdstuk 5 en 6, om de spreiding, kwantiteit en kwaliteit van formele speelplekken vast te stellen.
- De speelruimtenorm wordt voor tien jaar, t/m 2025, vastgesteld.
- Bij de ontwikkeling van nieuwe wijken of bij herstructurering van bestaande wijken is deze nota speelruimte kaderstellend. Hierbij rekening houdend met de ruimtebehoefte en het budget voor de speelvoorzieningen dat beschikbaar is voor deze beleidsuitvoering. Budget voor speelvoorzieningen voor nieuwe woonwijken wordt meegenomen in de wijkexploitaties.
- Voor kinderen t/m 12 jaar bestaan de voorzieningen met name uit speelplaatsen met speeltoestellen.
- Voor jeugdigen tot 19 jaar bestaan de voorzieningen met name uit balspelvelden. Dit kunnen zowel formele als informele speelvelden zijn.
- 10 openbare schoolpleinen gaan onderdeel uitmaken van het speelruimtebeleid van de gemeente Wijchen.
- De aanwezige informele speelruimte is mede bepalend bij de planning en spreiding van speelplaatsen.
- Bij inrichting of volledige vervanging van centrale- of steunspeelplekken of het verbeteren van de speelkwaliteit van de informele speelruimte worden omwonenden actief betrokken. Waar mogelijk is de leefbaarheidsgroep het eerste aanspreekpunt. De beoordeling gebeurt aan de hand van de kwaliteitsnormen uit hoofdstuk 5 en 6.
- Bij de inrichting, het beheer en het onderhoud van speelvoorzieningen houdt de gemeente zich aan het "Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen en de norm EN/NEN 1176 & 1177.
- In een dorp zal altijd een centrale speelplek en een steunspeelplek aanwezig zijn.
- De gemeente hanteert de 3%-norm als richtlijn. Er is aandacht voor een integrale ruimtelijke ontwikkeling. Veilige, goed bereikbare, informele speelruimte is onderdeel hiervan.
- Om de vijf jaar, voor het eerst in 2020, wordt het speelruimtebeleid geëvalueerd. In deze evaluatie wordt nagegaan of er nieuwe ontwikkelingen hebben plaatsgevonden die invloed hebben op de speelruimte en de gehanteerde normering. Tevens wordt de analyse geactualiseerd. Aan de hand van de resultaten worden nieuwe aanbevelingen gedaan.

Resumerend
Door het toepassen van de normen wordt invulling gegeven aan een kwantitatief goede invulling en evenredige verdeling van speelvoorzieningen over de doelgroepen en buurten in de gemeente Wijchen. De norm moet maatgevend zijn voor speelruimte in nieuwbouwwijken en herinrichtingsplannen. Hij is kaderstellend bij de beoordeling van behoud van bestaande of realiseren van nieuwe speelplaatsen.
Dit is vertaald naar beleidsregels, zie hieronder:

- Speelbeleid, breedtesport en JOP-beleid wordt samengevoegd tot één samenhangend speelbeleid gericht op kinderen van 0 tot 19 jaar.
  - groep 0 – 6 jaar
  - groep 6 – 12 jaar
  - groep > 12 jaar
- In elke buurt dienen speelplekken aanwezig te zijn waarvan er één een minimale oppervlakte heeft van 300 m2.
- Nieuwe speelplek wordt meegenomen bij grondexploitatie:
  - indien het een nieuwe wijk betreft;
  - indien er een fysieke barrière ligt naar bestaande speelplek;
  - nieuwe speelplek kan centrale- of steunspeelplek betreffen.
- In bestemmingsplannen wordt expliciet aangegeven waar speelruimte is gereserveerd.

- Centrale- en steunspeelplekken:
  - 1 centrale speelplek per buurt of kerkdorp;
  - 2 steunspeelplekken per buurt in Wijchen;
  - 1 steunspeelplek per kerkdorp.
  - per 200 kinderen t/m 12 in een buurt of kerkdorp komt er een extra steunspeelplek bij (200 kinderen 1 extra steunspeelplek, bij 400 kinderen 2 extra steunspeelplekken enz.).
- Speelplekken zijn openbaar.
- Omheining in de vorm van haag of hekwerk toepassen wanneer veiligheid in het gedrang komt:
  - binnen 10 m van water;
  - direct aan of binnen 5 m van weg.
- a) op een centrale speelplek zijn aanwezig:
  - maximaal 6 speeltoestellen voor de drie leeftijdsgroepen
  - bank en afvalbak

  b) op een steunspeelplek zijn aanwezig:
  - maximaal 3 speeltoestellen voor de leeftijdsgroep t/m 12 jaar
  - bank en afvalbak
  - openbaar schoolplein minimaal 3, maximaal 6 speeltoestellen

  c) op een buurt overstijgende speelplek zijn aanwezig:
  - maximaal 12 speeltoestellen
  - bank en afvalbak
- Leefbaarheidsgroepen en (nieuwe) bewoners worden tijdig betrokken bij de realisatie van een speelplek of vervanging van (een) speeltoestel(len).
- Met jongeren worden afspraken gemaakt over het gebruik van de ontmoetingsplek. Ze worden aangesproken op een aantal regels waar ze zicht aan moeten houden. Daarbij is formele begeleiding en handhaving door de politie van de regels van belang.

5: Kwantitatief niveau speelvoorzieningen

Onder de kwantitatieve niveau verstaan we de omvang van speelruimte, de richtlijn van formele speelplekken en de bereikbaarheid van een speelplek.

5.1 Omvang van de speelruimte

Speeltoestellen kunnen gezien worden als een vervanging van de natuurlijke speelmogelijkheden. De noodzaak van speelplekken neemt toe, naarmate de fysieke ruimte om te spelen afneemt. Uiteraard zal gestreefd moeten worden naar zoveel mogelijk informele speelruimte. De verdichting van de woningbouw, toenemend (auto)verkeer, voorzieningen voor volwassenen en honden, en de onveiligheid door criminaliteit en vandalisme leggen een steeds groter beslag op de beschikbare openbare speelruimte. Om de jeugd toch de gelegenheid te bieden om te spelen, bewegen en ontmoeten, zal in voorkomende gevallen gezocht moeten worden naar vervangende speelruimte. Dat kan in de vorm van formele speelplekken.

Het NUSO is de landelijke organisatie voor speeltuinwerk en jeugdrecreatie. NUSO adviseert en ondersteunt overheden en speeltuinorganisaties op een breed gebied rondom speelruimte. NUSO beschikt over de nodige expertise en ervaring. Als non-profit organisatie is NUSO geheel onafhankelijk en heeft slechts één belang: voldoende en veilige speelruimte creëren voor alle kinderen in Nederland. Het heeft een berekening gemaakt op grond waarvan je kunt bepalen hoeveel ruimte gereserveerd zou moeten worden voor speelruimte. Dit is een richtlijn voor de omvang. De norm hierbij is om 300 m2 per hectare te reserveren voor speelruimte. Dit is de 3%-norm die ook door VROM omarmd is. In de richtlijn wordt uitgegaan van formele en informele speelruimte, planniveaus, uitgegeven gebied en openbare ruimte.

Formele- en informele speelruimte
Formele speelruimte is de ruimte die officieel de bestemming ‘spelen’ heeft gekregen. Informele speelruimte is de ruimte die kinderen voor hun spel gebruiken, maar die niet speciaal daarvoor bestemd is. Denk daarbij aan parkeerplaatsen, groenvoorzieningen, parkjes, achterpaden, voetpaden, enzovoorts. De richtlijn die het NUSO geeft, heeft geen betrekking op deze informele speelruimte.

5.2 Richtlijn formele speelplekken

Het aandeel formele speelruimte in de vorm van speelplekken wordt bepaald per buurt. Voor iedere buurt/ kerkdorp wordt een centrale speelplek aangewezen.
Deze plekken hebben een centrale ligging, de routes ernaartoe hebben zo min mogelijk barrières en er is ruimte voor alle leeftijdsgroepen (kinderen, jeugdigen en jongeren). Ook hebben ze voldoende ruimte voor samenspel van leeftijdsgroepen.
Naast de centrale speelplekken zijn in buurten steunspeelplekken nodig. Deze steunspeelplekken kunnen gemakkelijker inspelen op korte-termijnveranderingen in de demografische ontwikkeling van een buurt of kerkdorp.

Insteek is een balans te vinden tussen de behoefte aan het aantal speeltoestellen in relatie tot de beschikbare middelen. Door de plekken voor meerdere behoeftegroepen in te richten zullen de plekken intensiever en langduriger worden bespeeld en zijn er meer contactmomenten tussen buurtbewoners bij zowel kinderen als begeleiders. Deze vergrote kans op samenspelen is de belangrijkste succesfactor voor een speelplek.

5.3 Bereikbaarheid

Kinderen moeten speelplekken goed en veilig kunnen bereiken, zonder dat zij grote barrières hoeven te nemen. Dat geldt voor kinderen tot zes jaar. In deze zin vormen watergangen, wegen met een hogere snelheidslimiet dan 50 km/u, of ringwegen een fysieke barrière.
Van de oudere jeugd mag verwacht worden dat zij een grotere afstand kunnen overbruggen en grotere wegen kunnen oversteken.

Voor de Wijchense situatie hanteren we de onderstaande buurtindeling, waarbinnen de 3%-norm van toepassing is.

Wijk	Buurt
Alverna	Alverna
Balgoij	Balgoij
Batenburg	Batenburg
Bergharen	Bergharen
Hernen/ Leur	Hernen/ Leur
Leur	Leur
Niftrik	Niftrik
Woezik	Saltshof
	Veenhof
Centrum	Centrum
Wijchen Oost	Valendries
	Uilenboom
Wijchen Noord	Wijchen Noord Oost
	Wijchen Noord West
	Hofsedam
Achterlo	Kraaijenberg
	Homberg
	Heilige Stoel
	Hof van Hagevoort
Wijchen West	Aalsburg
	Blauwe Hof

Wijk	Buurt
Zuid I	De Weertjes
	De Grippen
	Zevendreef
	Zesakkers
Zuid II	Abersland
Zuid III	Kronenland
	Sluiskamp
	Oudelaan
Zuid IV	Diepvoorde
	Huissteden
Zuid V	Hoogmeer
	De Ververt
Zuid VI	De Geer
	Elsland
Kerkeveld I	De Meren
	Diemewei
Kerkeveld II	De Gamert
	De Flier
Kerkeveld III	De Lingert
Huurlingsedam	Huurlingsedam

5.4 Bestemmingplan

In het bestemmingsplan wordt in planvoorschriften “spelen en speelvoorzieningen” opgenomen bij de bestemming “Groen”. Die ruimte heeft dan een speelbestemming en kan zo nodig opgeëist worden voor het inrichten van een formele speelvoorziening of ontmoetingsplaats. In de nieuwe bestemmingsplannen is die mogelijkheid al opgenomen: De op de plankaart voor "Groen (G)" aangewezen gronden zijn bestemd voor onder meer speelvoorzieningen. Speelvoorzieningen in de vorm van speelplaatsen/sport-c.q. trapvelden met de hierbij behorende voorzieningen met een oppervlakte groter dan 50 m² zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding “Sv” (Speelvoorziening).

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen teneinde respectievelijk speelvoorzieningen in de vorm van speelplaatsen en sport-/c.q. trapvelden met de hierbij behorende voorzieningen met een oppervlakte groter dan 50 m² toe te staan op een locatie die niet overeenkomstig is aangeduid op de plankaart, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

- de verkeersveiligheid niet in het gedrang mag komen;
- een onevenredige toename van de aantasting van het woon- en leefklimaat niet is toegestaan.

Kleine speelvoorzieningen zijn dus rechtstreeks toegestaan. De wat grotere voorzieningen zijn specifiek bestemd via een aanduiding op de plankaart. Daarnaast worden eisen gesteld aan de maatvoering van bouwwerken, geen gebouw zijnde. Via een vrijstelling is het mogelijk om binnen de bestemming op andere locaties grotere speelvoorzieningen toe te staan.

Ruimte reserveren in nieuwbouwwijk
Om ervoor te zorgen dat in nieuwbouwprojecten en bij de herstructurering van wijken rekening gehouden wordt met speelplekken, zal in het bestemmingsplan de richtlijn van formele speelruimte opgenomen worden. Speelruimte wordt meegenomen in de wijkexploitaties van nieuwe woonwijken. Speelruimte en bespeelbare openbare ruimte dienen vanaf de eerste structuurschets van een nieuwe wijk als volwaardig element behandeld te worden, zowel in stedenbouwkundig opzicht als in de grondexploitatie. De 3%-norm wordt hierbij gehanteerd. Door de speelbestemming vast te leggen in het bestemmingsplan wordt voorkomen dat de ruimte in de tussentijd wordt bebouwd.

Bouwvergunning
Voor het plaatsen van speeltoestellen die lager zijn dan 3 meter, is volgens het Bouwbesluit geen vergunning nodig. Gaat het om toestellen die hoger zijn dan 3 meter, dan is die vergunning wel nodig. De vergunning wordt verleend als de plaatsing van het toestel past in het bestemmingsplan en voldoet aan bouwtechnische eisen in het bouwbesluit.

5.5 Samenvatting

We kiezen voor centrale speelplekken per buurt of kerkdorp met daarom heen steunspeelplekken. Hierbij is per buurt rekening gehouden met barrières waar kinderen en jeugd niet zelfstandig overheen mogen. Concreet betekent dit dat met een kleiner aantal formele speelplekken invulling wordt gegeven aan het speelruimtebeleid. Er is gekozen voor één centrale speelplek per buurt waarop meerdere leeftijdscategorieën terecht kunnen (kinderen, jeugd en jongeren).
Net als in veel andere gemeenten kan het aantal plekken voor de jeugd het meest worden geconcentreerd. Dit hangt samen met het advies van ingenieursbureau OBB om centrale speelplekken in te richten in plaats van kleinere verspreid liggende speelplekken. Op centrale speelplekken is de kans op ontmoeting groter.

6: Kwalitatief niveau speelvoorzieningen

Met het kwalitatief niveau bedoelen we de inrichting van speelplekken met toestellen en speelaanleidingen, de veiligheid (attractiebesluit), en het beheer, onderhoud en de vervanging van speelvoorzieningen. In dit hoofdstuk gaan we in op soorten speelruimte die daarvoor nodig zijn. Meer hierover staat in het Speelbeheerplan.

6.1 Inrichting van informele speelplekken

In de inrichting verdienen speel*aanleidingen* de voorkeur boven speel*toestellen*. Een speelaanleiding vormt alle inrichting van de openbare ruimte (behalve speeltoestellen) die kinderen uitlokt om te spelen. Voorbeelden zijn een muurtje, een vissteiger, een plas water, struiken, heuveltjes, trappen of andere hoogteverschillen. Maar ook een hinkelbaantje of een knikkertegel. Toestellen die worden geplaatst zouden vooral gericht moeten zijn op algemene spelbehoeften, zoals schommelen, wippen, glijden, klimmen. Speelaanleidingen en speeltoestellen moeten prikkelend zijn voor de fantasie wat betreft rollen- en fantasiespel, maar ook wat betreft constructiespel. Geef kinderen zoveel mogelijk de gelegenheid om zelf te kunnen verzinnen wat ze ervan maken of erbij fantaseren. Dit verhoogt de gebruiksmogelijkheden van een toestel en zo ook van de locatie zelf. Speelelementen, eenvoudige speelmogelijkheden zoals een knikkertegel, hinkelbaantje, springtouwpaaltje worden aangelegd om het spelen in de directe omgeving te stimuleren. Ook kan bijvoorbeeld straatmeubilair (ook in de woonomgeving) net iets meer bieden dan de functie zelf zoals het kunnen gebruiken van deze elementen als speelaanleiding.

6.2 Inrichting van formele speelplekken

Centrale speelplek
In iedere buurt is een centrale speelplek. Op deze speelplek zijn maximaal 6 speeltoestellen met afvalbak en bankje aanwezig.

Heel belangrijk is dat de samenstelling van de speelplek gevarieerd is en voldoende uitdagend is voor kinderen, jeugdigen en jongeren tot 19 jaar. Er moet een combinatie van spelsoorten te vinden zijn (speeltoestellen, trapveldjes, baskets, skatebaan enz.) en staat voor de oudere jeugd boven de 12 jaar in het teken van ontmoeting.

Van het aantal speeltoestellen kan afgeweken worden als er een combinatietoestel wordt geplaatst met een veelvoud aan spelsoorten.

Steunspeelplek
Naast de centrale speelplekken zijn in buurten met een hoge kinderdichtheid steunplekken nodig. Op deze speelplek zijn maximaal 3 speeltoestellen met afvalbak en bankje aanwezig. Deze speelplekken zijn ingericht voor de kinderen en jeugd tot 12 jaar.

Buurt overstijgende speelplek
Enkele centrale- en steunspeelplekken hebben een buurt overstijgende functie. Dit zijn speelplekken gelegen bij een dierenweide, in een park en/of worden veel bezocht door inwoners uit andere buurten. Op deze speelplekken zijn maximaal 12 speeltoestellen met afvalbak en bankje aanwezig.

Balspelvelden
Naast de centrale- en steunspeelplekken zijn er voor de jeugdigen tot 19 jaar balspelvelden (trapveld, baskets, tafeltennistafels of volleybalnetten) aanwezig. Deze balspelvoorzieningen vallen niet onder de speeltoestellen.

Een formele balspelvoorziening bestaat uit een veld met (een) doelvoorziening(en) of net op gras of verharding. Bestaande voorzieningen worden in stand gehouden en nieuwe

voorzieningen worden alleen gefaciliteerd als er grote vraag is, de afstand tot een bestaand balspelveld groter is dan 300 m2, er genoeg ruimte is en draagvlak is bij omwonenden. Deze bestaande voorzieningen zijn duurzaam en zullen deze beleidsperiode niet vervangen hoeven te worden.

De centrale speelplekken (29), steunspeelplekken (59), buurt overstijgende speelplekken (6) en de balspelvelden zijn terug te vinden in de overzichtskaart centrale- en steunspeelplekken.

Formele jongerenontmoetingsplekken
In Wijchen zijn momenteel 7 jongerenontmoetingsplekken (JOP's) in Wijchen, Balgoij, Hernen en Batenburg. Bij een aantal JOP's is er een combinatie met een (verhard) sportveld. Het plan Huurlingsedam (2e fase) bevindt zich in de voorbereidende fase. In de randvoorwaarden is aangegeven dat een jongerenontmoetingsplek in de buitenruimte ook in deze wijk aan de orde moet zijn. We zijn aan het onderzoeken of we op de Campus een jongerenontmoetingsplek zouden kunnen plaatsen waar jongeren kunnen staan zonder dat bezoekers van 't Mozaïek en de bibliotheek er last van hebben. Daarnaast zal onderzocht worden of er mogelijkheden zijn voor een sportvoorziening van 12 tot 19 jaar in Zuid.

6.3 Overige inrichtingselementen

Omheining van speelplekken
Speelplekken worden in principe niet omheind. Buiten het kostenaspect bij de aanleg is ook het weinig fraaie aanzien van een dergelijke afscheiding reden voor het feit dat hiertoe niet wordt overgegaan. Het dorpse karakter van de gemeente maakt omheining door middel van hekwerken overbodig. Niettemin zijn er situaties denkbaar waarin het wel wenselijk is om een gedeelte van de speelvoorziening te omheinen. Ten eerste wanneer de ligging van een speelplek nabij een drukke weg of water is, kan het uit veiligheidsoverweging verstandig zijn om de plek aan die kant af te schermen. Ten tweede is afrastering noodzakelijk indien een speelplek naast een hondenuitlaatvoorziening gesitueerd is. De aanwezigheid van een goede afscheiding is noodzakelijk om voorspelbare overlastsituaties te voorkomen. In bepaalde gevallen zou daarom overwogen kunnen worden om toch een afrastering te plaatsen, waarnaast indien gewenst nog beplanting zou kunnen worden aangebracht. Wil je voorkomen dat een hond vanuit een hondenuitlaatplaats een naastgelegen kinderspeelplaats inloopt, dan is enkel afrasteren adequaat.

Indien een afscheiding wenselijk c.q. noodzakelijk is, wordt er gekozen voor een natuurlijke afscheiding tussen de speelvoorziening en zijn omgeving. Deze afscheiding bestaat uit laagblijvende tot middelgrote struiken of haagbeplanting. De beplanting dient maximaal 70 cm hoog te zijn en bij voorkeur aaneengesloten (haagbeplanting) zijn. Bijkomend voordeel van een haag op die hoogte is dat de omgeving minder visuele overlast zal ervaren.

Ballenvangers bij trapveldjes
Bij trapveldjes worden in principe geen ballenvangers geplaats. Er zijn echter situaties denkbaar waarbij het wenselijk is ze te plaatsen. Hierbij moet sprake zijn van onveilige situaties (binnen 10 meter van een weg (kopse kant), dicht bij huizen en/of water).

Afvalbak en bankje
Bij alle centrale- en steunspeelplekken zal een afvalbak en bankje aanwezig zijn.

7: Communicatie en participatie

Een speelplek is een voorziening voor kinderen en staat in de wijk. Om ervoor te zorgen dat de plek ook "van" de wijk wordt, is een directe betrokkenheid van de gebruikers en omwonenden van groot belang.

7.1 Meedenken in de buurt

De gemeente Wijchen vindt het belangrijk om dicht bij de bewoners te blijven en te communiceren over zaken die spelen in de wijk. Bewoners worden altijd betrokken bij de aanleg of renovatie van een speelplek in hun buurt. Dit hoeft niet bij elke speelplek op dezelfde wijze te gebeuren. Met de beschikbare capaciteit en budgetten is het ook niet mogelijk om voor alle speelplekken, groot en klein, dezelfde werkwijze te hanteren. De gemeente zal afhankelijk van de aard en omvang van de speelplek maatwerk leveren.

Samen denken
Als er een enkel toestel vervangen moet worden zal de gemeente de buurt of het dorp actief raadplegen. De gemeente maakt samen met de bewoners een keuze voor een nieuw toestel op basis van beschikbare gegevens, zoals leeftijdsopbouw van de kinderen in de wijk of het dorp en eventuele wensen die bij de leefbaarheidsgroep en/of de direct aanwonenden bekend zijn.

Ook bij een inrichting of volledige vervanging van (grotere) speelplekken of het verbeteren van de speelkwaliteit van de informele speelruimte wil de gemeente zoveel mogelijk ruimte geven voor de inbreng van de inwoners. De leefbaarheidsgroepen dienen als eerste aanspreekpunt. In overleg met de leefbaarheidsgroep wordt bepaald hoe de inwoners bij de inrichting van de nieuwe speelvoorziening worden betrokken. Mocht er geen leefbaarheidsgroep zijn of als de leefbaarheidsgroep aangeeft dat ze geen mogelijkheid ziet om zelf de taak uit te voeren dan zal de gemeente de betreffende inwoners zelf benaderen.

Bij inrichting of volledige vervanging van grotere speelplekken wordt, nadat de wensen in beeld zijn gebracht, een schetsontwerp gemaakt.
In het voorstel wordt rekening gehouden met de eisen van veiligheid, valdemping, ontwatering en obstakelvrije zones, en wordt gestreefd naar een aanbod met verschillende speluitdagingen, zoals bijvoorbeeld klimmen, glijden, draaien, duikelen, wippen of een combinatie daarvan.
Bewoners worden uitgenodigd voor een inloopbijeenkomst, waar het voorstel aan hen wordt voorgelegd. In sommige gevallen gebeurt dit op tijdstippen dat ook de kinderen erbij kunnen zijn. Soms worden meerdere voorstellen gepresenteerd.
De uitgenodigde bewoners kunnen tijdens een inloopbijeenkomst vragen stellen, opmerkingen maken en suggesties doen. Alle opmerkingen worden genoteerd.
Waar mogelijk worden de suggesties verwerkt in het definitieve ontwerp. Als dit niet mogelijk is wordt uitgelegd wat de reden is. De aanwezige bewoners laten desgewenst een adres achter en worden geïnformeerd over de uitkomsten.

7.2 Bewonersinitiatieven

De relatie tussen overheid en burger is niet statisch en beweegt mee met de ontwikkelingen in de maatschappij. De overheid neemt minder taken op zich en burgers nemen meer initiatieven. Het komt voor dat bewoners vragen om een nieuwe speelplek, of om uitbreiding van een bestaande speelplek. Vaak hebben ze ook al ideeën voor de speelplek.

Aanvragen voor vernieuwing of uitbreiding van speelvoorzieningen
De gemeente streeft naar een zo rechtvaardig mogelijke verdeling van speelplekken in de gemeente. Bij aanvragen voor vernieuwing of uitbreiding wordt gekeken of de gevraagde

invulling c.q. de uitbreiding past in het spreidingsbeleid. Dit gebeurd aan de hand van de normen die in hoofdstuk 5 en 6 zijn aangegeven. Ook wordt gekeken of de bestaande plek nog goed is (‘schoon, heel en veilig’) en aan de wettelijke eisen voldoet.
De voor spelen beschikbare middelen moeten op een zo rechtvaardig mogelijke wijze worden aangewend. Soms kan een aanvraag voor vernieuwing niet worden toegewezen, omdat andere plekken ouder zijn en eerder aan de beurt zijn. Bewoners mogen van de gemeente verwachten dat de keuzes helder zijn en goed worden uitgelegd.
Past een aanvraag voor vernieuwing of uitbreiding binnen de voorwaarden en is het budget toereikend, dan kan de aanleg vanuit het speelruimtebeleid in principe plaatsvinden. Naast het speelruimtebeleid wegen echter ook andere factoren mee in de beslissing de aanvraag al dan niet toe te kennen. Soms is er niet voldoende veilige ruimte, of moeten andere belangen zwaarder wegen. Deze afweging wordt per geval gemaakt en gebeurt in dialoog met de betrokkenen.
Als een aanvraag wordt gehonoreerd, dan trekken bewoners en gemeente samen op bij het bepalen van de plaats en de inrichting van de speelvoorziening.

Aanvraag extra voorzieningen
Als een aangevraagde speelvoorziening ‘secundair’ is boven de maximale invulling volgens de in hoofdstuk 5 en 6 genoemde normen, dan kan er geen geld worden gereserveerd voor jaarlijks onderhoud en afschrijving. Het onderhoudsbudget voor iedere speelplek is gerelateerd aan het geïnvesteerde kapitaal (speeltoestellen en valdempende ondergronden). Willen de bewoners dat een plek boven de norm wordt ingericht, dan zullen de bewoners zelf de middelen moeten genereren voor de aanschaf van de boventallige voorzieningen, het onderhoud gedurende de levensduur van het toestel, en eventueel ook de afschrijving van de extra toestellen volgens de richtlijnen die de gemeente hanteert. Wordt alleen onderhoud afgekocht, dan betekent dit dat aan het einde van de levensduur van het ‘boventallige’ toestel, de speelplek in principe weer teruggaat naar de oorspronkelijke categorie en de extra toestellen weer worden verwijderd.
De bewoners kunnen voor de aanleg van ‘boventallige’ toestellen, inclusief beheerkosten, zelf fondsen werven, acties houden, sponsorlopen organiseren enz.

8: Beheer en onderhoud speelvoorzieningen

8.1 Keuze speelvoorzieningen

In Wijchen staan speelvoorzieningen van diverse materialen en leveranciers. De keuze voor nieuwe speelvoorzieningen is gericht op duurzame materialen (kunststof en metaal), weinig onderhoud en snelle reparaties.

Speeltoestellen gaan gemiddeld 10 tot 20 jaar mee, afhankelijk van materiaal, locatie en gebruiksintensiteit. In 2006 is de afschrijvingstermijn op 12 jaar gesteld naar aanleiding van de samenstelling van het areaal. Vanaf 2009 is de afschrijvingstermijn van speeltoestellen van 12 naar 15 jaar opgehoogd. Speeltoestellen dienen daardoor langer behouden te worden met de bijbehorende reparaties. Het betekent voor met name de combinatietoestellen en houten toestellen dat er grootschaligere en duurdere reparaties nodig zijn.

Voor 2003 werden merendeel houten speeltoestellen in Wijchen geplaatst, met de afschrijvingstermijn van 15 jaar is een bepaald percentage van de speeltoestellen inmiddels afgeschreven. Het landelijke gemiddelde van 20% wordt aangehouden als richtlijn voor het percentage afgeschreven speeltoestellen in Wijchen wat nu rond de 24% ligt. Het betekent dat 24% van de speeltoestellen afgeschreven is. De afschrijvingstermijn is bepaald om de onderhoudskosten laag te houden en de functie en uitstraling conform norm te behouden.

8.2 Toepassen typen ondergronden

Wijchen is een groene gemeente. Veel speelvoorzieningen zijn geplaatst in parken en openbaar groen in de wijken. De ondergronden bestaan daardoor voornamelijk uit gras of boomschors. Hierop ligt ook de focus bij aanschaf van nieuwe speeltoestellen, waarbij gestreefd wordt naar zoveel mogelijk behoud van een grasondergrond. Dit vanwege de onderhoudskosten en behoud groene uitstraling.

Op enkele locaties in Wijchen zijn kunstgrasondergronden aangelegd. Vanwege de locatie, vernatting en aanwezige bomen is hiervoor gekozen.

8.3 Standaard Programma van Eisen

Voor de inrichting van speelvoorzieningen zijn vanuit beheer een aantal voorwaarden gesteld aan de inrichting en keuze speeltoestellen. Deze voorwaarden zijn:

- Duurzame materialen (kunststof en materiaal) toepassen.
- Maximaal 3 speeltoestellen bij steunspeelplekken en maximaal 6 speeltoestellen bij centrale speelplekken, uitgezonderd sportvoorzieningen zoals trapveld, baskets, tafeltennistafels of volleybalnetten.
- Ondergrond bij voorkeur gras, of anders boomschors.
- Speellocatie oppervlakte centrale speelplek is minimaal 300 m2 en een steunspeelplek is minimaal 70 m2.
- Hekwerk toepassen bij speelplek binnen 5 m van een weg, uitgezonderd waar een trottoir (met parkeerplaatsen) langs speelplek aanwezig is.
- Bij de centrale- en steunspeelplekken een bank en afvalbak plaatsen.
- Geen giftige en doornhoudende plantensoorten toepassen op en rondom speelplek.

9: Realisatie en financiële gevolgen

In het rapport van ingenieursbureau OBB zijn drie financiële modellen opgenomen, te weten:

Model 1 Huidige inventaris is leidend
Dit model gaat ervan uit dat de huidige inventaris in stand moet blijven en berekent welke budgetten daarvoor nodig is.

Model 2 Huidige budget is leidend
Dit model gaat ervan uit dat het huidig budget beschikbaar is en blijft, waardoor de huidige inventaris zo goed mogelijk in stand gehouden dient te worden, maar areaalinkrimping onvermijdelijk is.

Model 3 Uitvoeren basisvoorzieningenniveau
Dit model gaat ervan uit dat het in de nota omschreven advies wordt gerealiseerd en berekent welke budgeten daarvoor nodig zijn. Hierbij wordt in model 3A uitgegaan van de quickscan. In model 3B worden ook de toestellen van de steunplekken niet meer vervangen.

De uitwerking van deze modellen zijn terug te vinden in het rapport.

9.1 Voorstel beleidsuitvoering

Vanaf 2008 is er een inhaalslag gemaakt bij de vervanging van speeltoestellen en het verwijderen van secundaire speelplekken. Hierdoor liggen de meeste speelplekken goed verspreid over de wijken.

Willen we de huidige speelplekken behouden dan is er volgens de quickscan structureel fors meer budget voor vervanging nodig. Daarnaast blijkt uit de quickscan dat de kinderaantallen schommelen waardoor speelplekken de ene keer gewenst en de andere keer overbodig zijn. Het opheffen, verplaatsen en realiseren van speellocaties brengt hoge kosten met zich mee en is feitelijk geen reële optie.

Met het aanwijzen van centrale- en steunspeelplekken willen we de focus leggen op het behoud van duurzame passende speelvoorzieningen.

Op basis van de demografische opbouw van de wijk en de normen uit de hoofstukken 5 en 6 is een keuze gemaakt voor het aantal centrale- en steunspeelplekken per buurt.

Wijk	Buurt	Huidige aantal plekken	Centrale plek	Steun-plekken	Extra Steunplekken*	Totaal aantal plekken
Alverna	Alverna	2	1	1		2
Balgoij	Balgoij	2	1	1		2
Batenburg	Batenburg	2	1	1		2
Bergharen	Bergharen	3	1	1	1	3
Hernen	Hernen	2	1	1		2
Niftrik	Niftrik	1	1	-		1
Woezik	Saltshof	8	1	2	1	4
	Veenhof	2	1	2		3
Centrum	Centrum	1	-	1		1
Wijchen Oost	Valendries	4	1	2	1	4
	Uilenboom	2	1	1		2
Wijchen Noord	Wijchen Noord Oost	6	1	2	2	5

	Wijchen Noord West	5	1	2	1	4
	Hofsedam	4	1	2		3
Achterlo	Heilige Stoel	4	1	2	1	4
	Homberg	3	1	2		3
	Kraaijenberg Hof van Hagevoort	5	1	2	1	4
Wijchen West	Aalsburg	3	1	2		3
	Blauwe Hof	3	1	2		3
Zuid I	De Weertjes De Grippen Zevendreef Zesakkers	3	1	2		3
Zuid II	Abersland	6	1	2		3
Zuid III	Kronenland Sluiskamp Oudelaan	5	1	2		3
Zuid IV	Diepvoorde Huissteden	6	1	2		3
Zuid V	De Ververt Hoogmeer	8	1	2	1	4
Zuid VI	De Geer Elsland	3	1	2		3
Kerkeveld I	Diemewei De Meren	3	1	2	1	4
Kerkeveld II	De Gamert De Flier	3	1	2		3
Kerkeveld III	De Lingert	5	1	2	1	4
Huurlingsedam	Huurlingsedam	3	1	2		3
Totaal		107	28	49	11	88

** Per 200 kinderen t/m 12 jaar in een buurt of kerkdorp komt er een steunplek bij.*

Hergebruik secundaire speeltoestellen
Doordat we terug gaan van 107 naar 88 speelplekken (inclusief de 10 openbare schoolpleinen) worden de toestellen op secundaire speelplekken overbodig. Deze toestellen zullen worden hergebruikt op de te behouden speelplekken. Hierdoor kan een groot percentage van de achterstallige vervanging in een korte periode aangepakt en opgevangen worden en kan hiermee een aantal speelplekken worden verbeterd/aangevuld voor de kinderen, jeugd of jongeren.

Daarnaast zullen er ook secundaire speeltoestellen worden verwijderd op speelplekken waar er op dit moment te veel staan. Het hergebruik van deze speeltoestellen zal per speelplek worden bekeken. Zo zal een speeltoestel dat net is geplaatst (2014 en 2015) nog niet direct worden weggehaald en zullen afgeschreven speeltoestellen niet meer worden gerepareerd maar worden verwijderd en komen daarmee te vervallen. Dit zullen we binnen twee jaar realiseren.

Speeltoestellen
Het totaal speeltoestellen in de gemeente Wijchen bedraagt 497 in de huidige situatie. Het aantal toestellen zal worden verlaagd naar 378 (inclusief de speeltoestellen op de 10 openbare schoolpleinen). Dit als gevolg van het laten vervallen van 19 speelplekken.

9.2 Financiële gevolgen

Eenmalige kosten
Er is voor gekozen de centrale- en steunspeelplekken niet in één keer maar in twee jaar te realiseren in 2016 en 2017, aangezien elk speeltoestel kosten voor inspectie en onderhoud met zich meebrengt zolang het op een speelplek staat.
Daar waar extra speeltoestellen gewenst zijn, wordt gebruik gemaakt van toestellen die secundair zijn. Dit is niet voldoende om alle achterstallige vervangingen op te pakken en alle speelplekken te verbeteren voor de kinderen, jeugd en jongeren. Deze investering zal worden betaald uit het vervangingsbudget.

Structurele kosten
We hebben jaarlijks een structureel bedrag nodig van € 40.641,- voor onderhoud en € 48.828,- voor vervanging. Hiermee blijven we binnen het huidige budget.

Daarnaast is er jaarlijks een structureel bedrag van € 5.000,- nodig om de reserve "vervangen speeltoestellen openbare schoolpleinen" te kunnen voeden. Deze reserve zal alleen worden aangesproken als het benodigde vervangingsbedrag, waartoe samenwerkingsstichting Kans & Kleur een inspanningsverplichting heeft door middel van acties/fondsenwerving, sponsoring enz., niet toereikend is.

In 2020 wordt het speelruimtebeleid geëvalueerd. In deze evaluatie wordt nagegaan of er nieuwe ontwikkelingen hebben plaatsgevonden die invloed hebben op de speelruimte, de gehanteerde normering en wat de financiële consequenties hiervan zijn.

Verdeling structurele budget t/m 2016		**Verdeling structurele budget 2016 en verder**	
Onderhoud	€ 83.452,-	Onderhoud	€ 40.641,-
Vervanging	€ 22.187,-	Vervanging	€ 48.828,-
		Optimaliseren speelplekken (achterstallig + verbeteren speelplekken)	€ 11.170,-
		Reserve "vervangen speeltoestellen openbare schoolpleinen"	€ 5.000,-
Totaal	**€ 105.639,-**	**Totaal**	**€ 105.639,-**

Bijlage:

Aanvulling speelruimtebeleid 2015-2025 betreffende sportvoorzieningen voor de leeftijdsgroep 12-19 jaar.

Inleiding
In de raadvergadering van 12 mei 2016 is het speelruimtebeleid vastgesteld. In dezelfde vergadering is een motie aangenomen om voor de begrotingsvergadering van 3 november 2016 een aanvulling op het speelbeleid, gericht op "vrije speel- en sportvoorzieningen" voor de leeftijdsgroep 12-19 jaar voor te leggen. Dit staat hieronder weergegeven.

Steunspeelplekken, centrale speelplekken en balspelvoorzieningen
Zoals in de beleidsnota "speelruimtebeleid Wijchen" staat aangegeven komt er naast de steunspeelplekken in elke buurt/ kerkdorp een centrale speelplek voor de leeftijdsgroep van 0 tot 19 jaar. Deze speelplekken zullen waar nodig worden verbeterd/ aangevuld voor jongeren. Hier is rekening mee gehouden met de verdeling van het structurele budget.

Na verbetering/ aanvulling van deze speelplekken zijn er voldoende speelvoorzieningen voor de jongeren op buurtniveau. Mocht een buurt niet beschikken over een bepaalde speelvoorziening/ balspelvoorziening dan zijn deze jongeren niet gebonden aan een buurt in tegenstelling tot de doelgroep 0 tot 12 jaar.

Op dit moment zijn er 52 trapveldjes en 23 basketvelden. In de beleidsnota is aangegeven dat de bestaande balspelvoorzieningen in stand worden gehouden en nieuwe voorzieningen alleen gefaciliteerd worden onder bepaalde voorwaarden (zie pag. 21 van de beleidsnota).

Jongerenontmoetingsplekken
In de gemeente Wijchen zijn momenteel 9 jongerenontmoetingsplekken (JOP's) met daarbij eventueel een sportvoorziening. De verdeling is als volgt:

	JOP	**met sportvoorziening**
AZC	x	-
Pauwstraat	x	trapveld
Hoefsestraat	x	sportkooi met trapveld en basketbalveld
Klapstraat	x	sportkooi met trapveld, basketbalveld en skatebaan
Campusterrein		sportkooi met trapveld en basketbalveld
Oosterpark	x	-
Balgoij	x	trapveld en basketbalveld
Batenburg	x	naast de voetbalvelden
Hernen	x	trapveld en basketbalveld
Bergharen	x	trapveld en basketbalveld

In maart 1999 is er een JOP-notitie opgesteld. Het beoogde effect van deze nota bestond uit:
- bijdragen tot algemeen verbeteren opgroeien jongeren;
- bijdragen tot beheersen overlastproblematiek;
- bevorderen betrokkenheid Wijchense inwoners;
- snelle procedure voor tegemoetkoming aan wensen jongeren.

In deze nota zijn uitgangspunten geformuleerd en uitgewerkt:
1. Ontmoeten is een wezenlijk onderdeel van het ontwikkelproces.
2. Ontmoeten is een belangrijke aanzet tot maatschappelijke participatie.
3. JOP's kunnen alleen worden ingericht en geplaatst in onderling overleg met alle betrokkenen (participatie en communicatie).

4. Een JOP moet passen binnen de in de notitie geschetste richtlijnen. Specifieke uitgangspunten:
   - voldoen aan ruimtelijke basisvoorwaarden: veiligheid gegarandeerd;
   - herbergzaam en samenhang met andere voorzieningen;
   - spreiding en bereikbaarheid conform richtlijnen.
5. De JOP's zijn in overeenstemming met hogere regelgeving (APV).
6. De afstandsnormen bedragen:
   - minimaal 40 meter van woonhuizen;
   - inspraak: afstand van miximaal 250 meter wordt in de jurisprudentie als redelijk gehanteerd ten aanzien van het indienen van bezwaar.
7. Budgettaire dekking moet aanwezig zijn.
8. Convenant (afspraken) per JOP moet worden opgesteld.

De JOP-notitie is oud, maar zeker niet verouderd. De uitgangspunten zijn nog steeds actueel.

De laatste jaren proberen we een JOP te combineren met een (buurt overstijgende) sportvoorziening. Naast rondhangen speelt deze leeftijdsgroep ook nog buiten, een potje voetbal, skaten of basketballen. Aandacht hiervoor is belangrijk voor de lichamelijke en sociale ontwikkeling van de jeugd. Het doel is jongeren uit te nodigen tot beweging.

Uit eerdere verzoeken en gesprekken met de LBG's, Meer Voormekaar en jongeren is naar voren gekomen dat er behoefte is aan een JOP op de Campus en een sportvoorziening van 12 tot 19 jaar in Wijchen-zuid. Dit is dan ook meegenomen in de beleidsnota.

Er zijn geen concrete signalen dat er behoefte is aan een sportvoorziening in Wijchen-west. Mocht dit in de toekomst wel het geval zijn dan zal bekeken worden wat de mogelijkheden hiervoor zijn.

Voor Wijchen Zuid en Oost (Pauwstraat, Hoefsestraat, Klapstraat en Campusterrein) zijn er voldoende sportvoorzieningen aanwezig. Hier hoeft dus geen aanvulling plaats te vinden.

Voor een JOP op de campus is er ruimte binnen de reguliere budgetten. Als het gaat om de sportvoorziening in Wijchen-zuid kan dit niet binnen de huidige budgetten bekostigd worden. Dit zal afgewogen moeten worden bij de meerjarenbegroting 2017-2021.

In de voorliggende meerjarenbegroting 2017-2021 is een structureel bedrag opgenomen van € 10.000,-. Indien er positief wordt besloten op dit beleid dan zal er dus ook parallel de middelen onder nieuw beleid goedgekeurd worden.